

denken of marcheren

© 2022 Jacques Huinck

ISBN 978 94 0368 325 6

foto's: Jacques Huinck

vormgeving omslag: Jacques Huinck

vormgeving binnenwerk: Wim Veelen

denken of marCheren

*handig naslagwerkje voor
liefhebbers van vrede*

Jacques Huinck

1. Fort St. Pieter

‘Dames en heren, mag ik mij even voorstellen? Mijn naam is Jacques. Ik ben de gids. En na deze uitgebreide levensbeschrijving zal ik u het fort laten zien.’

Met deze reuzeleuke woorden begonnen mijn rondleidingen door het fort St. Pieter in Maastricht, waar ik gids werd na mijn pensionering. Vervolgens feliciteerde ik iedereen, die na 1960 geboren werd, want vóór 1960 heersten overal ter wereld zeer miserabele toestanden.

Eén oorzaak van al die ellende was het feit dat de pil nog niet bestond. Elk verliefd stel kreeg binnen de kortste keren acht, twaalf of vijftien kinderen. Johann Sebastian Bach had zelfs eenentwintig kinderen, maar die had een goed inkomen. De meeste mensen hadden dat niet en werden dus elk jaar armer. Ze hadden geen geld om hun huizen te onderhouden. Dat werden krotten. Hun straten werden achterbuurten. Ouders hadden geen tijd om zoveel kinderen op te voeden, het werden straatkinderen. Die gingen natuurlijk niet naar school, want er moest gezwoegd worden voor de kost.

2. Paniek

Omdat niemand tijd had om na te denken, werd het koren eeuwenlang gemaaid met een zeis, een typische analfabetenuitvinding. Geen wonder dat de oogst vaak karig was en hongersnood steeds op de loer lag. Dan had je ook nog het probleem van insecten die er met de oogst van door gingen. Ze werden bestreden met wijwater en Latijnse gebeden. Alweer een 'oplossing' van onwetende, hulpeloze mensen.

Als de oogst écht veel te klein was, ontstond paniek in zo'n streek. Paniek ontstaat als je in een situatie komt waarin je gewond kunt raken, ziek kunt worden of dood dreigt te gaan. Je krijgt dan adrenaline in je bloed. Deze zelfgemaakte harddrug is goed voor de spieren maar slecht voor het verstand. Het verandert geduldige, goedaardige mensen in gevaarlijke driftkoppen zonder zelfbeheersing, die niet meer kunnen nadenken en tot alles in staat zijn.

Gebeurde dat op grote schaal, dan renden de panieklidders uit hun huizen om op straat ruiten in te gooien en de boel kort en klein te slaan. Het hielp totaal niet, maar ze waren vergiftigd door hun eigen adrenaline. Daardoor werd hun verstand uitgeschakeld en helder denken was

niet neer mogelijk. Weldoorvoede koningen, die verbijsterd vanuit een paleisraam naar zulke tafereelen stonden te kijken, vroegen zich af wat ze met die mensen moesten doen. Zij pasten dan een oude truc toe en zeiden tegen de jongens (die waren het sterkste en dus het gevaarlijkste): ‘Jongens, kom in mijn leger! Ik heb prachtige uniformen voor jullie. De meisjes vinden dat geweldig! En dáár, aan de horizon, dáár woont de vijand. Die is overal de schuld van. Ga dáár de boel maar kort en klein slaan, maar doe het vooral niet hier.’

En zo zag een onschuldig volk plotseling weer een leger met onbeheerste driftkoppen op zich afkomen in mooie uniformen, nagestaard door een opgeluchte koning of heerser. Behalve door een acute levensbedreiging, zoals honger, kun je ook in slow motion een adrenalinevergiftiging oplopen.

Chronisch geldgebrek, jarenlang wonen in een krotwoning met een verstopte wc, een lekkend dak en in het gezelschap van hongerige muizen, leveren ook een mooie hoeveelheid adrenaline op. Ook psychische honger kan adrenaline opwekken. Chronisch miskend en vernederd worden heeft hetzelfde effect, zelfs als het ingebeeld is. Deze kwellingen zijn langer te verdragen dan acute honger, dus groeit ook het paniekgevoel langzamer. Maar ooit is de maat vol waarna de adrenalinebom barst. Een kleine aanleiding is

dan genoeg om een gefrustreerde menigte uit hun huizen te lokken om op straat ruiten te gaan ingooien. Dit fenomeen kan zich in elk land afspelen en heeft niets met nationaliteit of ras te maken. Naderhand zijn die mensen beschaamd over wat ze hebben gedaan, maar hun verstand was vergiftigd door adrenaline.

3. Romeinse adrenaline

Ook in de Romeinse Tijd werd het koren gemaaid met primitieve sikkels, met af en toe een hongersnood tot gevolg. Dan was weer het oude liedje te horen:

Honger / paniek / adrenaline / blinde woede / leider wijst naar horizon: daar woont de vijand die van alles de schuld is / het uitroeien begint / eindresultaat: nog méér armoede en honger.

Wat deden de Romeinse soldaten nadat ze de bewoners van omliggende landen tot zondebok hadden uitgeroepen en hadden verslagen? Terug naar Rome? ‘Geen sprake van!’, riepen ze daar geschrokken.

Een slimme Romein kwam op het idee om wegen te laten aanleggen door het Romeinse leger. Europa ligt er vol mee. Grote, zware steenbrokken werden mooi rechthoekig gehakt. Zo lang de door ellende geplaagde en dus met adrenaline gevulde Romeinse achterbuurtjongens daarmee bezig waren, was men in Rome van ze verlost.

Natuurlijk veroorzaakten deze wegebouwers als bijwerking een geboortegolf in de omliggende dorpen, maar die golf verplaatste zich naar mate

het werk aan de wegen zich verplaatste; anders dan bij de piramidebouwers...

Zo arriveerden de Romeinen aan de Maas. Een deel van het leger bleef daar achter, de rest trok straten makend en kinderen verwekkend naar Keulen, waar ze in Rome nog steeds erg opgelucht over waren.

Op een plaats waar je gemakkelijk door de Maas kon waden, bouwden de Romeinen in het jaar 0 een tentenkamp en noemden dat Mosa Trajectum, later verbasterd tot Maastricht. De Maas was daar breder, dus minder diep. Ze vonden het overdreven om een muur rondom hun kamp te bouwen. Een valse waakhond was goedkoper. Maar de plaatselijke inboorlingen, onelegant gekleed in berenvellen, gaven de hond een flinke trap, vielen de Romeinen aan en vernielden hun nederzetting. Na de slachting die volgde, bouwden de Romeinen een castellum. Dit was een dorp met een ommuring met liefst tien torens en twee poortgebouwen. Aan de overkant van de Maas, de oostkant, maakten zij een kleiner castellum en tussen die twee versterkingen werd een brug gebouwd. Was dat allemaal nodig? Ja, om ze te beschermen tegen de barbaren, zo werd aan de soldaten verteld, maar op de eerste plaats om de Romeinse adrenaline-lidders zo lang mogelijk uit Rome vandaan te houden. Dat lukte tot omstreeks het jaar 400. Pas daarna gingen ze naar huis.